

Anna Wallentin
anna.wallentin@energigas.se

Dnr: M2022/01924

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
lina.osterberg@regeringskansliet.se
och
bjorn.thews@regeringskansliet.se

Stockholm den 26 oktober 2022

Remissvar av Promemorian Tillfälliga åtgärder för att underlätta bränslebyte för fjärrvärmeanläggningar

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerad promemoria. Vi vill gärna bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Miljödepartementets remiss den 7 oktober 2022.

Inledning

Energigas Sverige instämmer i att miljölagstiftningen behöver ses över för att öka Sveriges energiberedskap och försörjningstrygghet med avseende på bland annat energi. Den miljölagstiftning vi har idag möjliggör inte den flexibilitet som behövs med anledning av omvärldssituationen. Generellt sett är miljölagstiftningen formulerad utifrån att en anläggning ska drivas med sitt huvudbränsle och endast undantagsvis och i mycket korta perioder använda sig av reservbränsle. Lagstiftningen behöver nu ändras för att ge utrymme för flexibilitet så att ändringar rörande driften kan göras snabbt och på kort varsel.

Energigas Sverige instämmer i att undantag från tillståndsplikt ska vara tillfälligt

Energigas Sverige instämmer i att undantaget från tillståndsplikt ska vara tillfälligt. Naturgas släpper ut nästan 40 procent mindre koldioxid än kol och 25 procent mindre än olja. Utsläppen av andra ämnen, som tungmetaller, svavel, kväveoxider, stoft och sot, är väsentligt lägre från naturgas jämfört med kol och olja. Om anläggningarna dessutom drivs med biogas, eller en blandning av biogas och naturgas, minskar de fossila koldioxidutsläppen ytterligare. Biogas är förnybart och förbränningen leder inte till några nettoutsläpp av koldioxid. Biogas har också många andra samhällsnyttor. Faktum är att biogas bidrar positivt till samtliga av FN:s 17 mål för hållbar utveckling direkt eller indirekt, samt till åtminstone åtta av de 16 miljö kvalitetsmål som Sveriges riksdag har antagit. Mot denna bakgrund är det av stor vikt att en övergång från gas till andra bränslen bara ska ske om det är absolut nödvändigt, samt att övergången endast ska vara tillfällig.

Gasen är viktig för energisystemet

Det framgår i den remitterade promemorian att gasen är viktig för fjärrvärmen. I promemorian står det bland annat att "Ett bortfall av den gaseldade värmeproduktionen kan innebära att värmeleveranserna helt eller delvis inte kan upprätthållas dessa delar av Sverige.". Energigas Sverige instämmer i detta, men noterar att Energimyndigheten i Nationell krisplan för Sveriges naturgasförsörjning (Dnr 2022-01316), som i skrivande stund är på remiss, gör bedömningen att fjärrvärmen bör ges lägst prioritet i fränkopplingsordningen, vilket är anmärkningsvärt.

Förslaget bör kompletteras med enklare och snabbare tillståndsprocesser för både befintliga och nya anläggningar

Sverige har goda förutsättningar för ökad produktion av förnybar gas som till exempel förnybar vätgas, bioDME, biogasol och biogas. Förnybar gas kan produceras av inhemska resurser och ger därför ökad försörjningstrygghet i energisystemet och skapar samtidigt tillväxt i Sverige. Idag finns det tekniska möjligheter att snabbt öka biogasproduktionen i flera befintliga anläggningar, men

detta hindras av att en produktionsökning inte ryms inom befintligt miljötillstånd. Processerna att ompröva befintliga tillstånd samt att få nya tillstånd för tilläggsinvesteringar är omfattande och tar lång tid. Energigas Sverige anser att nu remitterat förslag bör kompletteras så att det blir möjligt att öka produktionen av förnybar gas i befintliga produktionsanläggningar utan att detta föregås av en tillståndsprövning. Verksamhetsutövaren ska, i stället för att ansöka om tillstånd, ges möjlighet att endast anmäla ändringarna till tillsynsmyndigheten. Det är ett snabbt och effektivt sätt att öka Sveriges energiberedskap och minska risken för brist på gas.

För att öka den inhemska produktionen av förnybar gas behöver tillståndprocesserna underlättas även för nya anläggningar. Gränsen för när miljötillstånd krävs för produktionsanläggningar och uppgraderingsanläggningar bör höjas. Det skulle exempelvis påskynda möjligheten att få många mindre biogasanläggningar på plats inom exempelvis lantbruket. Energigas Sverige föreslår i svaret på remiss *Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet* (Dnr m2021/00596), att gränsen för Tillståndsplikt B ska höjas till 15 000 MWh för biogasanläggningar och uppgraderingsanläggningar.

Förslaget bör breddas och inte bara omfatta bränslebyte

Energigas Sverige invänder mot att förslaget är så smalt och anser att det bör breddas så att en aktör, istället för att byta bränsle i sin anläggning, också bör kunna styra om produktionen till andra produktionsanläggningar även om det skulle innebära att de anläggningarna då får längre drifttider eller högre emissioner än vad som anges i tillstånden. Att på det sättet styra om produktionen skulle ge en förbättrad försörjningstrygghet och flexibilitet i de större fjärrvärmesystemen, som till exempel det i Göteborg.

Det bör förtydligas vad brist på gas innebär

Det är i lagtexten oklart vad "överhängande brist på gas" innebär. Detta kan försvåra bedömningen av anmälan. I promemorians kapitel 4 beskrivs situationen på gasmarknaden, och man refererar till Energimyndighetens tidig varning i enlighet med förordningen (EU) 2017/1938. Tidig varning är dock den lägsta av tre möjliga krisnivåer för gas och innebär inte per automatik en neddragning av gasleveranser i Sverige. Den näst högsta krisnivån benämns "Beredskap" och den högsta benämns "Kris". Förordningen behöver därmed förtydligas så att det tydligt framgår vid vilken krisnivå, eller genom annan tydlig definition, överhängande brist på gas ska anses föreligga.

Maria Malmkvist
Vd

Anna Wallentin
Avdelningschef
Marknad och Kommunikation